

Dessoir professzor előadása Goethéről

(A Délmagyarország munkatársától.) A Goethe-év alkalmából az egyetemen vasárnap igen érdekes előadás volt, amelyben Max Dessoir, német esztéta, a frankfurti egyetem tanára rendkívül vonzóan mélyen szántó gondolatokkal és egyéni szempontokkal világította meg Goethét, mint pszichológust.

A központi egyetem auláját jóval az előadás megkezdése előtt megtöltötte az érdeklődők tömege. Igen válogatott közönség jött el: Goethe-rajongók, kulturára szomjasak, leginkább nők, a város ismert vezetői közül dr. Löw Immanuel, Wimmer Pál, a hatóság képviselőiben dr. Szabó Géza és nagy számban a fiatalok.

Az előadást dr. Veres Elemér vezette be. A törpe szót az óriásról, a gyertyaláng aposztrofálta a napot — mondotta és üdvözölte Dessoir tanárt. Utána dr. Schmidt Henrik tanár Goethe és a természet címen tartott érdekes előadást, majd Csáder Andor bölcsészhallgató lépett az emelvényre a Faust második részének néhány strófáját szavalta el sok páthosszal, német nyelven. A közönség őt is megalapította.

Most morajlás futotta át a termet. A pódium felé sietett a várva várt vendég, kis köpcös ember, hófehér hegyes szakállal, álmodozó tekintettel, Dessoir professzor. Oly sokan foglalkoznak ma Goethével — kezdte előadását —, hogy a nagy író szinte darabokra szedik és mégis csak körvonalazva jutnak el lényegéhez. Mi ezáltal a Goethe-kérdést a perifériákból a központba vonjuk és mélyébe nézünk Goethének, a lélekbuvarnak. Minden kísérlet, hogy ennek a zseninek mélységét felszínre hozzuk, lemondással jár, mert nem lehet taglálni mindazt, amit Goethe az emberi lélekről tudott.

— Sokszor beszélt Goethe — folytatta Dessoir — egy a bensőjében végbemenő ciklusról, amely az életet formálta, változtatta és Goethe csak ment az ösztöne után, anélkül, hogy tetteinek törvényszerűségét magyarázni tudta volna. Egy módja van annak, hogy magunkat felismerjük, mondotta, ma megfizetjük tetteinket. A cselekvő ember a belső ember kifejezője, váza. Goethe ismerte a nőket, amiért irigyelték. Titkát mindig azzal mentette, ha ostromolták: „Az asszonyoktól való ideáimat nem tapasztalatból szereztem, az adva van nekem, Isten tudja, honnan.” És Goethe tényleg pszichológiai tehetséggel született, azért nem követett el annyi lélektanászati hibát, mint Schiller. Mindég úgy látta, az embereket, ahogy egymáshoz viszonyultak. A Faust elnyomott lelki komplexumai példánál megfigyelték váltak alakká. Egyik, a másik kiegészítője. Faust második részében Homunkulus a szép Galateát hívja segítségül, hogy megszülethessen, Faustnak pedig a Szép Helenára van szüksége, hogy emelkedhessen.

— Az átélés és felismerés két lényeges pontja Goethe pszichológiájának — folytatta Dessoir tanár. Az átélés a lélek munkája, odaadással vonzódnak természeti tünetmenyekhez és átéljük őket a látás erejével, amelynek a nézés exaktségéhez semmi köze sincs. Logikával nem lehet csodákat teremteni. Az öntudatlanban van az alkotóerő és minden nagy dolog az öntudatlan erő ajándéka. A francia költők mindig próbálkoztak a szellem anaházásával, de Goethe felismerte az emberben az alakatlanul elemi, a dámonikus, amelynek révén összeütközésbe kerül az emberiséggel, a dolgokkal. Napoleon volt ilyen karakter. Az ilyen erőben való hit volt Goethe lélektanának magja. Van egy törvény, amely változhatatlan; az ifju-

ság idealizmusa, az érettség szepticismusa és aggodalmaszticismusa. Amit Goethe hitt, az ezen a törvényen túl is jelentkezett.

— Goethe az örök változás elvét vallotta. 80 éves volt, amikor még felkiáltott: „Mindég csak ugyanazt találjam, ugyanazt gondoljam, amit évek előtt gondoltam.” Nem minden embernek egyforma a halhatatlansága — fejezte be szép előadását a német tudós. Aki csak testileg élt, annál a természet azon iparkodik, hogy halála után testének legyen rendeltetése, aki mint Goethe, szellem-óriás volt, annak feladata elmúlása után is, hogy

egy magasabbrendű értelem rendszerével fűzze össze az emberiséget további alkotásokhoz. Az igaz ember halhatatlansága a tett.

A nagyszabású előadást, amelyet a közönség általános csendben hallgatott végig, óriási taps és éljenzés juttatott.

Max Dessoir hétfőn délelőtt dr. Vitéz Szabó Géza kultúratanácsnok társaságában megtekintette a várost, az egyetemi intézeteket, a Templomteret, a muzeumot. Délután két órakor Jugoszláviába utazott, ahol első előadását Ujvidéken tartja meg.

SHANGHAI EXPRESS

MARLENE DIETRICH, ANNA MAY WONG és OLIVE BROOK

főszereplésével

holnaptól a Belvárosiban.

A város nyilvános árlejtésen értékesíti a kislakásos házakat

(A Délmagyarország munkatársától.) Jelenítette a Délmagyarország, hogy a szegedi városházán ismét foglalkoznak a városi lakóházak eladásával. Sajnos, a helyzet ma az, hogy az eladási akció nem biztatulságos reményekkel, mert soha olyan kicsi nem volt az ingatlanvásárlási hajlandóság, mint mostanában. A terv legkomolyabb része az, hogy a város elsősorban az úgynevezett kislakásokat adja el, mert ezek iránt komolyan érdeklődnek azok, akik benne laknak.

Dr. Simkó Elemér főügyész a hétfői tanácsülésen referált a polgármesternek a kislakásértékesítő akció eredményeiről. Elmondotta, hogy a kislakásbérlet jelentékeny része konkrét ajánlatot tett az általa lakott házrész megvételére. Van, aki készpénzben ajánlja fel a városnak a vételárát, van aki részletfizetési kedvezmény biztosítása esetén lenne hajlandó megvásárolni, de a legtöbb olyan, leginkább a városi és az állami alkalmazott, aki lakbérlet kötné le a vételár fedezetére és így a város három, négy, esetleg öt év alatt kapná meg a pénzét. A főügyész utasítást kért a polgármestertől, hogy milyen alapon tárgyaljon a vevőkkel.

A kérdés felett nagyobb vita indult meg. A polgármester megállapította, hogy a kislakások elidegenítésének akkor lenne haszna, ha a város egyösszegben kapná meg az árakat, mert ezek az épületek jelenleg évente körülbelül 50.000 pengőt jövedelmeznek a városnak. Annak tehát nem sok jelentősége lenne, ha a város a lakberek ellenében mondana le az épületek tulajdonjogáról, mert így valamivel nagyobb évi jövedelmet biztosíthatna ugyan átmenetileg, de néhány év múlva, amikor a lakberekkel letörlesztették a vevők a vételárát, az idegen tulajdonba került épületek jövedelme is megszűnne. Tisztázni kell azt is, hogy a város külön-külön eladhatja egy-egy lakrészt, vagy pedig csak egy-egy négy lakásból álló komplexumot.

— Ahoz esetleg hozzájárulnék, hogy egy, legfeljebb két év alatt fizessék ki a vevők a teljes vételárát — mondotta a polgármester —, de hosszabb időre szóló részletfizetésnek nem lenne értelme.

Scutléry Sándor főszámvivő kijelentette, hogy véleménye szerint a város csakis készpénzfizetés mellett adhatja el a kislakásokat, hiszen ezeknek a lakásoknak az értéke a mérnöki hivatal becslése szerint mindössze három-négyezer pengő.

— Szükségnek tartom azt is — mondotta a főszámvivő —, hogy a város tartsa be az idevonalkozó rendelkezéseket. Itt ingatlan elidegenítésről van szó, a törvény szerint tehát a kislakásos házakat csakis nyilvános árlejtés útján szabad eladni. Az árak és az értékelés előnyösebb értéke-

tési mód, mert kétségtelen, hogy reálisabb árakat érhetünk el.

A polgármester a vitát azzal fejezte be, hogy a főszámvivő álláspontját fogadta el és meghízta a főügyészt, hogy ilyen módon készítse elő a kislakások értékesítését.

Az olvasó rovata

Igen tisztelt Szerkesztőség! Hétfőn délelőtt egészen szokatlan jelenet játszódott le az egyik belvárosi huscsarnokban. A háziasszonyok éppen bevásárlásaikat eszközölték, a déli ebédhez, amikor a huscsarnokban megjelent a város nagybácskált tiszt főorvosa két gyönyörű kutyájával. Többen azt hittük, hogy a tiszt főorvos ur egészségügyi szemlélt tart. Ehelyett azonban azt kellett látnunk, hogy a gyönyörű kutyák — a magas egészségügyi hatóság jelenlétében — vigan és nagy élvezettel közeli ismeretséget kötnek az eladóra való friss husokkal. A kutyák nem zavartatták magukat az izes kóstolásban és az élvezetes szónauzsonna. Így tartott percekig. Megdöbbenve néztük ezt a magasabb higiéniai jelenetet, de nem illő papírra vetni azokat a teljesen jogos kifakadásokat, amelyek ezt a teljesen jogos kifakadásokat, amelyek ezt az épületes és magasabb értékű egészségügyi szemlélt kísérték.

Tisztelettel (Aldírás).

A fűrésztelepi halálos szerencsétlenség miatt 3 hónapra kelték a soffort

(A Délmagyarország munkatársától.) A szegedi törvényszék Vild-tanácsa hétfőn tárgyalta a Lippay-fűrésztelepen a múlt év augusztusában történt halálosvégi szerencsétlenség ügyét. Augusztus 13-án Szekula János soffor utasítást kapott, hogy egy fával megrakott pótkocsit vontasson el autójával. A soffor az autót a pótkocsi felé hátrált, a pótkocsinál Neuberger Aladár állott, hogy a pótkocsit hozzákapcsolhassa az autóhoz. Az autó Neuberger a pótkocsihoz préselte, aki nemsokára meghalt.

Szekula János ellen emberölés vétsége címen indult meg az eljárás. A hétfői tárgyaláson a soffor azzal védekezett, hogy óvatosan járt el. A bíróság több tanut hallgatott ki, majd dr. Vaday Viktor vád. és dr. Fekete László védőbeszéde után Szekula Jánost emberölés vétsége miatt három hónapi fogsárra ítélték. Az elítélt és védője megfellebbezte az ítéletet.

Egy tétel oxford és zefir férfi ing 1 és 2 gallérral egységára

P 5-98

mig a készlet tart

Fehér-cégtáblás BOROS MIKSA cégnél Széchenyi tér 15.